

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 150 - EXTRANGER, 250

Figures clàssiques

L'home dels nassos.

L'Assamblea nacional de l'U. F. N. R.

A ha sigut celebrada l'Assamblea de l'U. F. N. R., en la nostra ciutat. La seva tasca no ha pas estat xorca. Aquel vell partit federal català, tan benemerit per tots estils; aquets bons devots de l'apostol Pi y Margall y del seu hereu en doctrina, en Vallés y Ribot, han aportat a l'acte la seva força y el seu bon seny. Per altra part, els nacionalistes s'han mostrat també desitjosos de cooperar a la causa democràtica, imprimint una amplitud d'actuació més ferma y més decisiva al costat dels seus afins en ideals.

Aqueixes assemblees tenen la virtut de posar en contacte ls entusiasmes dispersos, y tenen, ademés, la ventatja de que les mateixes discrepàncies que minen totes les unions s'exposin públicament y siguin resoltes, ab l'ampli criteri d'una majoria, no tan assequible a l'apassionament com un sol individu. Aixís, després d'un d'aquets congressos de partit, resta com una renovació de les idees y una multiplicació de les energies, que d'altra manera s'esllanguixen poc a poc, separades de tot contacte germívol.

Per de prompte, en l'Assamblea que s'acaba de celebrar, hem vist concretar alguna de les coses que a nosaltres, sempre inclinats del costat de l'obrerisme, desitjavem que's concretessin.

Entre les diferents conclusions aprovades hi trobem aquestes, que són del nostre gust:

I. Es aspiració de l'U. F. N. R. ajuntar, en una sola comunió política, a tots els republicans honrats de Catalunya que sentin, alhora, els ideals de democràcia y de catalanitat.

IV. L'U. F. N. R. creu que deu mantenir estreta y cordial relació ab les forces republicanes del reste d'Espanya pera'l fi comú de l'implantació de la República espanyola y en aquet sentit ratifica y manté'l seu acord d'ingrés en la Conjunció Republicana-socialista.

Al propi temps, l'U. F. N. R. fa manifestació pública d'acceptar y ferse seus tots els acords presos fins avui per la Conjunció y de que, el cas vingut, posará totes les seves forces al servei de aquesta.

VIII. En les polèmiques ab els altres partits conjuncionistes deuen procurar guardar-se les consideracions necessàries pera que la discussió serena dels diferents principis y de la diversitat de conducta, no degeneri en baralles que manquin al respecte degut a les persones.

Això es ben substanciós. Ab això, seguit fidelment y complet ab llealtat, l'U. F. N. R. tindrà les simpaties, si no de tots els republicans —car no hi ha família que sigui del tot ben avinguda,— al menys de la majoria.

En quant als proletaris, entre'ls quals la catalanització va fent els seus prossellits, ja saben ab qui tenen que comptar com aliats de bona fe en totes les lluites que emprenguin pera obtenir les reivindicacions que anhelan.

X. X.

L'olivera de la Pau

—A pesar de tenir una terra tan ben abonada, veig que aquet diantre de plansó no creix.

més la cara fins que sigui poder; ningú s'entén, y mentres tant els espanyols estem ab l'angunia de no sapiguer quins seran els encarregats de llevarnos la pell durant l'any proxim.

Y a tot això afegimhi que les cullites seran nules, puig no bastarà a salvarles l'escassa aigua que ha caigut; que'l cotó s'apuja y tancaran algunes fàbriques; que ningú s'entendrà, y que qui no sàpiga de nedar corre perill d'ofegarse en aquets mars enredats del viure.

La culpa d'aquesta negra perspectiva la té el número de l'any. ¡1913! D'un any que acabi en 13 no pot esperarse'n res de bon y, sinó que'ns titllarien de supersticiosos, proposariem que de l'any que anem a comensar s'en digués 1912 bis.

A veure si aixís conjurariem la malestruga.

JEPH DE JESPU

TEMORS

STEM que no'ns arriba la camisa al cos y, naturalment, en aquet temps de fret, sentim esgarri-fances y se'ns posa la pell de gallina.

Per un cantó veiem que la gent parla a cau d'orella ab cert esverament, anunciant pera

els primers dies de l'any nou la repetició, agravat y multiplicat per deú, del conflicte ferroviari. Sembla que les companyies no s'han preocupat gaire de millorar la sort dels empleats de menys categoria, que són els més y els més necessitats, y els obrers, cridantse a engany, adoptaran la llegítima actitud de creuar-se de brassos.

Per altra banda, la transformació de l'impost de consums ens té, a Barcelona, trastornats a tots. Els uns diuen que'ls queviures aniran al mateix preu y, en cambi, no guanyarem prou pera llum, pis y teatre. Els altres asseguren que, fóra els consums, quasi menjarem de franc. Els matuters estan indignadíssims, perquè la supressió de l'odiós impost es la mort del seu ofici.

Ademés, a tots els espanyols se'ns aguanta l'ànima per un fil davant d'un dubte desesperador: ¿qui ens governarà l'any que ve? En Moret tira d'amagat contra en Romanones; en Maura fa demanar el poder pel seu portaveu La Epoca; en Montero Ríos agafa cada refredat que esgarrija, y són de mal auguri els refredats d'en Montero; en Weyler ha jurat no rentarse

L'AFER QUERALTÓ

EUSAQUÍ un assumpte que, si les passions humanes no fossin tan irreductibles, ja tindria d'estar resolt.

Els dies passen, les setmanes s'escolen y res se sab encara respecte a les intencions dels senyors que componen el «Patronat de la lluita contra la tuberculosi». —¿Perdonen o no?—Aqueixa es la pregunta que's fa tothom qui està una mica interessat o sent un poc de simpatia pel doctor Queraltó.

No tenim pas cap dubte de que si l'opinió dels homes sensats que han permanescut en aqueixa lluita, mes que neutrals, indiferents, tingués que prevaldre, el doctor Queraltó seria absolt. Y ho seria, perquè, deixant apart totes les campanyes de miting y periodístiques, totes les raons més o menys apassionades d'una part y d'altra, totes les incidències de la lluita y totes les arts bones y dolentes esmersades en aqueix plet, resta per damunt de tot la conveniència de que la pau retorni en l'ànim de tots y en el de molts centenars de famílies, per les quals, la condemna del doctor Queraltó, seria la propia condemna.

Els ofesos, instant el compliment de la sentència, no afegirien ni un borrall d'honorabilitat a la seva persona, ja declarada honorable pel fallo del Suprem; en cambi excitarien contra de ells una part respectable de l'opinió pública y això no deu ferse mai, quan se tracta sols de satisfer un mesquí sentiment de venjansa. El

desterro del doctor Queraltó afrontaria de la mateixa manera a l'acusat, devingut culpable segons decisió de la justícia suprema, que als acusadors portant fins a l'extrem la seva sanya d'ofesos. De suposades víctimes passarien a perseguidors segurs y antipàtics, y els mateixos que tal volta de primer enduvi alabaren el seu gest de dur l'ofensa als tribunals, no podrien alabarlos ara, un cop reivindicada la seva honra professional, si persistien en seguir l'acció comensada.

Sabem que hi ha una qüestió d'orgull entre mitg, però les qüestions d'orgull són poc menys que qüestions d'estúpida obcecació, desde'l moment que's plantegen davant una altra qüestió d'humanitat. Contra els nombrosos clients del doctor Queraltó es contra qui recauria tot el pes de la sentència. Privar a una família del seu metge preferit, es privar-li el consol, y el consol es més que'l pa, més que la llum y l'aire que dona vida, perquè es l'esperansa, y esperant se guareixen els homes.

Creiem sincerament que aqueix es el punt de vista més favorable pera arribar a una duradera avinensa. No volem contribuir a excitar més els ànims dels amics del doctor Queraltó. Amics som també d'ell, encara que no l'haguem tractat, y com amics anirem procurant que la serenor sigui la nostra inspiradora.

De totes maneres, els senyors del Patronat cal que resolguin lo que la seva consciència determini d'una vegada. Tot es preferible a l'incertitut, al viure ab l'amenaça sospesa sobre el cap, al no saber si en el dia proper o en l'altre o en l'altre, serà trencada la pau y l'ordre de nostra existència y decretada la nostra separació dels afectes y coses amables que'ns la feien grata.

No volem suposar que'l mutisme, la calma y l'ambigua actitud dels senyors del Patronat, siguin un refinament crudel y jesuític; més aviat el creiem fill d'una ànima indecisa entre'l mal que ha de causar, si atén a l'amor propi, y la alegria del perdó, que una falsa idea de la dignitat reputa com a humiliant.

B.

¡VAIA UN SASTRE!

A Grasse, un poblet petit, de la campinya romana, un vellet bastant xaruc, que passava dels setanta, feia d'administrador de correus. Ell se cuidava d'inutilisà els segells y d'a les cases les cartes

y tot lo que fa un bastaix de llestes y fortes cames. Pel seu treball, solament tres peles diaries guanyava; ab les quals, el vell xaruc, no la ballava molt grassa. S'ha descobert, a la fi, qui es, aquet vell pastanaga. Nada menos, dic, res menys que un germà carnal del Papa. —¿Com us dieu?—van preguntarli. —¿Servidor?

—Sí, home.

—Angel Sastre.

—¿Sastre?

—Sí, senyor. Germà

del que avui es nostre Papa.

—¿Vos, Sastre?... Vaja, no ho crec; puig si ho fossiu, ab confiansa, coneixerien el panyo... y fins la tela y l'indiana.

F. LLAVEJOL

El crit del ventrell

A Época, vella senyora, però poc respectable, porta ja publicats una dotzena d'articles mascles, demanant el poder pera'ls conservadors. Tots els partits del món—fins el del nostre bon doctor Antich—aspiren, naturalment, al poder, ja que, sols governant, els es possible la plena realització dels seus programes. Però la forma que emplea La Epoca, pera demanar el poder, no es la corrent ni la decent. L'orgue maurista exigeix el poder ab el desvergonyiment de qui pega un sablazo. El llarg dejuni dels conservadors, en especial dels de baix, els ha fet perdre tota mena de compostura. Hi han crits del cor; però el crit actual dels conservadors es un crit del ventrell.

Quan en Maura governava y la gent del seu partit s'asseia alegrement a l'entorn de la taula parada del pressupost, el capítol parlava fanfarronament d'estarse un quinquení en el poder. Aleshores, La Epoca defensava el principi de que, pera la realització satisfactoria d'una política determinada, cal que un mateix partit governi durant llarg temps. Mes ara que la colla liberal vol aprofitarse de les teories dels mauristes, aquets defensen teories contraries. Ells ja'ls volen, els quinquenís de govern; però no més en profit propi.

Sembla que les festes opípres de Nadal hagin esperonat les ànsies de poder dels conservadors. Com els famolencs, davant del plat de rica vianda, perden la continència y s'hi abraonen ab furia. Es molt trist el Nadal dels pobres, y ells aspiren al nou apat. La llarga abstinència forçada els ha esmolat les dents.

¡Oh, sabia invenció espanyola del torn pacífic dels partits! En el joc de balanci de la monarquia, els partits no turnen per raons d'idees ni per cap principi constitucional, com passa ab els wighs y torps anglesos. Aquí els partits turnen per raons fisiològiques, digestives, de cuina. Un dejuni massa llarg podria tenir fatals conseqüències pera les institucions. Un dinastic sotmès massa temps a dieta, deixa d'esser dinastic y's converteix en un terrible revolucionari, capes de totes les violències imaginables.

A la redacció de La Epoca, per exemple, se allarga massa'l període de les vaques magres. En els bons temps mauristes, l'orgue conservador vivia esplèndidament, afavorit per certes secretes partides del pressupost de l'Estat. Els seus redactors cridaven contra l'immoralitat de les subvencions que, del famós fons de reptils, rebia la premsa del trust. Y quan La Cierva suprimí aquella immoralitat, La Epoca en tota moralissimament el benefici. Del ministeri sortien les mateixes aigües regalades, però corrien per altres recs. Tal es la moral conservadora, encarnada en aquet model de virtuts públiques y privades que s'anomena don Salvador Canals y Vilató.

FULMEN

ENIM el gust de comunicar als nostres llegidors que acaba d'esser posat a la venda l'Almanac de LA CAMPANA DE GRACIA pera 1913.

Com de costum, el nostre Almanac es un veritable magatzem de sátira mística-política, formant un aixerit volum d'aprop de 200 planes, atapaides de ninots. En ell hi han

colaborat els escriptors més tranquils y els dibuixants més intencionats de la nostra terra. Sabem què vol dir, això? Que aviat no hi haurà exemplars pera qui'n voldrà. De manera que, si no l'han fullejat encara, no perdin temps.

L'Almanac de LA CAMPANA pera 1913 val dos ralets y es un llibre que treu el malhumor. ¡Apa, doncs, abans no's acabin!

En Josep Costa y Pomés, el conegut escriptor y entusiasta republicà, es fòra de la presó. La setmana passada, quan ja sols li faltaven quatre mesos pera acabar de complir la sentència que li dictà el consell de guerra, li obriren les reixes y pogué extrenyer entre'ls seus brassos als companys que a fòra l'esperaven y que tant temps feia confiaven en l'indult.

Afortunadament pera ell, retorna a la llar en els dies que es més necessari el caliu de la família; el Nadal passat dintre una celda, ha de semblar setmana de passió.

El cas d'en Costa y Pomés es un altre demostratiu del cor d'aquets prohoms lerrouxistes que l'han quasi abandonat, no preocupantse ni un moment de que tenien un company a la presó. Es una gota més que acaba d'omplir el vas de la paciència dels que encara creuen en embustersos.

Però deixem comentaris pera un altre dia y felicitem, de tot cor, al company Costa y Pomés, per sa sortida de la presó. Molt li han fet guiar, però ja es fòra. Una abraçada y enhorabona.

Els mal intencionats suposen que'l silenci de don Melquiades es degut a que—tal com se troba la situació—al bon senyor li sab greu d'haver fundat el reformisme de cara a la República.

Dimen les males llengües que, si ara fos a fer, de bona gana pendria que'ls reis li portessin alguna cosa.

Per nosaltres, que no estigui. Pot posar els esclops a la finestra, sense cap mirament; car sempre valdrà més que'ls reis se recordin d'ell que d'altres criatures rebeques.

Contestant a una enquesta, feta a Italia, sobre'l tema «¿Per què Jesucrist no va deixar res escrit?», s'ha rebut aquella explicació, que no deixa de tenir la seva miga:

«Jesucrist no va creure necessari deixar res escrit, perquè sabia que'l seu culte per l'amor, la fraternitat, l'igualtat y la virtut, havien d'esser eternament el culte de l'humanitat.

«Lo que hi ha es que'ls deixebles del Mestre, al recollir les seves doctrines, varen falsificar-les de tal modo que, del *pasitio*, n'ha sortit l'Església catòlica».

Conformes.

Mora la Nova, 17 de Desembre.

A causa del considerable número de nois que assisteixen a l'escola pública, succeeix que, quan aquells han d'escriure en els bancs, no hi caben, y alguns han de seure a terra. Pera subsanar aquest vergonyós estat de coses, el mestre ha tingut la gran idea de demanar, a cada un dels nois, dos ralets, a l'objecte de reunir quaranta pessetes y comprar un banc. Se venu que l'Arcaide, que segons diu ell té en projecte grans reformes, no pot avensar vuit duros pera material d'escoles. ¡Horror!...

Nosaltres creiem oportú recomanar als pares dels nois que no fassin efectius els cinquanta centims de marres, ja que això es incumbència del Municipi y del mestre.

També recomanem el fet a l'il·lustrat director d'El Ebro, periodic quinzenal, pera que ab la seva clara intel·ligència aconselli al senyor Arcaide que invertixi pera les escoles quaranta pessetes, de les moltes que té destinades pera adquirir el café del Pont.

Y res més, per avui.

Port de la Selva, 20 de Desembre.

Parlem una mica dels senyors empresaris del cine y del president de la societat «La Flor de Mayo». En el dia primer d'Octubre eren tres amics entranyables, com si diguessim pare, fill y esperit sant, y el dia primer del corrent s'havien tornat Lerroux, Lacierva y don Pelmaelo, y tot per qüestions de si hi havia o no motiu pera fer solidaritat ab el senyor Azzatti. Vingué dita solidaritat per majoria y, per lo tant, la divisió d'Espanya, com si diguessim de nostra vila. Vayan entrant, señores. Ja tenim dos partits, dos balls, dues agències, una de festeigs y una altra de casaments; més ben dit, dues escoles, una d'ensenyament y una altra de pràctica. Per avui, prou. Seguirem parlant clar y català.

Figueres, 23 de Desembre.

Ha estat, durant tota aquesta setmana passada, molt rarament censurat lo que fa el titolat «Centre Federal», l'ex-centre que seguí ab entusiasme, constància y disciplina, al gran Mestre, don Francisco Pi y Margall.

El «Centre Federal» d'ahir fou el qui portà a les Corts als els Pi y Margall, Vallès y Ribot, Bofill, Rubadonadeu, y avui hi té al nostre Salvateila.

Però, si les coses van continuant com fins avui, se pot assegurar que una altra vegada no anirà al Parlament, ab l'acta de Figueres, el nostre Salvateila, sinó que hi anirà un Pepet o un conde de...

Diumenge passat varen reunir-se en el «Centre ex-Fede-

ral» els homes que porten allò de la supremacia, y varen acordar unànimement expulsar del partit a dos dignes correligionaris, els regidors d'aquest Ajuntament senyors Rovira y Cortada, els quals, fins a l'últim moment, han tingut la butxaca oberta sacrificantse pel partit.

El «Centre Federal» els expulsa del mateix perquè no varen anar a una sessió de Vocals Associats, y, sense cap més raonament, se'ls elimina del partit.

El nostre estimadíssim confrare Empordà Federal ha organitzat un vi d'honor a nostres correligionaris.

Si això continua, a veure si algun dia expulsaran també del «Centre» als senyors Carreras, Bofill, Arderius y an algun altre vell federal.

Vendrell, 28 de Desembre.

En aquesta vila's pateix d'un mal, com en moltes altres: del joc. ¡Es un escàndol, una vergonya! Quasi en totes les societats y establiments públics, tant culturals com recreatius, s'hi venen les cartes escampades per sobre les taules; aquí el «golf», allí el «baccarat». Y, lo pitjor, veureu nois de l'edat de dotze anys fent lo mateix, fins a la matinada, y, els seus pares, com si res... Jo crec que pensen que'l joc els instrueix.

Si s'ha donat alguna conferència contra'l jugar a cartes, el local ha quedat ple d'oients, com succeí en una, donada en el «Centre Republicà», que tots aplaudiren a l'orador, y, després d'ambada, fins el mateix president jugava a cartes.

En aquest local hi ha una hermosa biblioteca, rica en tota classe d'obres culturals, y, si no fossin uns quants joves que hi van a aprendre l'esperanto, fins la pols se les menjaria!

Aquest altre dia, dos joves, ja de major edat, varen entrar en cert establiment; pujant a un saló, el qual deu ésser reservat, que estava ple d'homes culturals (?), de la classe avensada, els quals voltaven una taula de «baccarat». A l'adonarse dels dos joves sortiren vèus lletrades, exclamant: «Quanta canalla hi ha, per aquí!...» «¡Sabessis la nosa que'm fa, an a mit!».

Jo crido l'atenció de tots vosaltres, homes que parieu de reivindicacions y de cultura: el joc es un dels mals més dolents, més greus, pera la cultura y l'instrucció.

ESCORRIALLS

Arribats aquestos dies, l'espanyol passa balans; multiplica, tira sumes, resta aquí, parteix allà, y, feta l'última xifra, se troba ab que, com cada any —tant si governen els negres, com si governen els blaus— els seus deutes han crescut y la seva fè ha minvat.

Notícies fresques de Londres:

«Exit conferencia pau.

Arreglades diferències

litigi turc-grec-eslau».

Telegrama urgent d'Atenes:

«Guerra segueix com si res.

Batalla d'ahí a la tarda,

ferits, mil; morts, vuitcents tres».

Davant de tan bell enredo,

¿què fa el lector aixirrit?

Gira full ab tota calma

y oblida lo que ha llegit.

¡Afortunat Santander!

¡La primera! ¡Quina ganga!

Diu que entre'ls santanderins

ha calgut aquesta plata,

com la pluja sobre un camp

que s'asseca esperant l'aigua.

Y està tan ben repartida,

que's pot dir que allí, a hores d'ara,

tothom xucla de la grossa;

tothom, fins els nens que mamen

y tenen la mare o dida

revinguda, fresca y sana.

—Y les Mancomunitats

¿còm estan?

—Ara, actualment,

al Senat, fent la non-non

al calaix del president.

—Y, si no es indiscreció,

¿hi estaran molt temps, allí?

—A darrers de l'any... que ve

pot tornà y li sabré di.

Ja'l conveni fet ab Fransa

aprobat per fi tenim;

ja del Rif som propietaris...

¡Xim, xim, xim!

Lo que no va lograr ferse

en els temps de don Joan Prim,

s'ha fet ara en tres setmanes...

¡Xim, xim, xim!

Cert que aquí passem apuros

y que ab prou feines vivim,

mes, de tots modos, ¡arriba!...

¡Xim, xim, xim!

¿Diuen a l'Àfrica? ¡A l'Àfrica!

Ja veurem còm ne sortim d'aquesta nova aventura...

¡Xim, xim, xim!

¡Adeu, any 1912,

any de penes, any de dolis,

flagell de la rassa humana,

autor de deu mil bunyols!...

Que mereixes l'anatema

del món culte es evident,

mes—també dec confessarho—

ab tot y ésser tan dolent,

¿sabs per què la teva marxa

contemplo ab tan viu dolor?

Perquè m'han dit que l'any 13

encara serà pitjor.

C. GUMA

UNA VISITA

L'amic, que no viu més que pera la política, ni pensa en res que no sigui la política, va venir-me a veure dilluns a la nit. Cambiats els saludos de rigor, vaig procurar per tots els medis, iniciar una conversa en la qual no hi sortissin en Maura, en Moret, en Romanones, en Lacierva, en Montero Ríos. Sigué ben bé inútil. A cada dues paraules, portava, l'amic, l'aigua al seu molí. Tot, vingues o no a tò, ho relacionava ab el Govern, ab el tractat ab Fransa o ab les plantufes del president del Senat. No hi hagué medi de ferli oblidar la mania. Convençut, al fi, de lo ridícul del meu esforç, vaig deixar que, com altres vegades, s'expliqués.

Va comensar aixís:

—En Romanones no es facil que caigui, ab tot y l'oposició de La Epoca.

Serà ell el qui acompanyi a don Alfons en el proper viatge a París.

En Maura, contrariant ab aquesta actitud seva l'impaciència dels seus correligionaris, troba un gust especial en viure allunyat del Poder.

¿Qui es que té força pera fer tres eleccions —provincials, generals y municipals,—ab tant poc temps de l'una a l'altra?

En Romanones no s'avé, tampoc, a deixar la cadira presidencial, aixís com aixís. L'home hi troba gust, y pensa aprofitarse.

En Moret, que creia tornar aviat a un ministeri, ha perdut per ara, tota esperança.

En Romanones ha tingut ja una forta agafada ab el president del Congrés. L'origen, enveges mal dissimulades... Al final de la disputa, ha dit, en Moret, que pensava estarse una temporada a l'extranger.

Això de que donguí *El Mundo* per descartada la pujada dels conservadors, y cregui, en cambi, en la possibilitat d'un ministeri Moret...

Si s'obliga an en Romanones a posar mitges soles y talons al ministeri, es probable que hi entrin en Gasset, en Ruiz Jiménez y en Burrell.

El fet de que les majories hagin acatat la voluntat d'en Romanones, constitueix, pera aquest, un triomf digne d'esser tingut en compte.

En García Prieto reclama, ab insistència, el dret al repòs. Solzament y en el cas improbable de que s'aferrés en Montero Ríos en presentar la dimissió, s'avindria en García Prieto a presidir el Senat.

El *quid*, lo més important de l'actual moment polític, es el pressupost. Per això no vol, en Romanones, deixar el Poder abans d'any nou. El seu major anhel es ficar cullerada a l'olla nova, encara que sigui per pocs dies.

El Govern s'ha dirigit als senadors y diputats del partit lliberal, en el sentit de que promoguin la constitució de juntes, encarregades d'arbitrar fonsos pera alsar un monument an en Canalejas.

Pera evitar tota ombra de maror, ha acordat en Romanones aplassar la discussió del projecte de classes passives.

El senador senyor Espada ha esgrimit una llansa en favor dels arrendaments y monopolis.

En Santiago Alba, ja està bó. També va millor el ministre de Marina.

En Francos Rodríguez....

No vaig poderme aguantar més.

—¿Me vols deixar estar?—vaig dirli, ab veu d'enfadat.

—No sabia que't molestés—va respondre'm.

—¿No t'he dit cent voltes que la política'm carrega...? ¿Que'ls politics me fan fastic?

—Home, no'm creia agraviarte. El dever de tot bon ciutadà, l'obligació d'un patriota com cal, es intervenir...

—¡Prou! No més cal que m'engeguis ara un discurs. No estic per brocs. M'en vaig...

—T'acompanyo.

—Me'n vaig a la cuina. La dona m'espera pera matar el gall.

—¿El gall?... ¿Penses en el gall?—preguntà, esverat, com si els dimonis se l'emportessin.

—¿Y doncs, en què tinc de pensar? O es que vols que, com tu, m'alimenti de *substancia política*.

X. Y.

ERA avui hi hà anunciada, en el «Centre Fraternal», una conferencia política, a carreg del radicalíssim senyor Dessy Martos.

¿El tema del discurs?

«La crisis del régimen».

Hi deu haver una errada ortogràfica.

Aqueixa crisis deu referirse al *regiment* lerrouxista de la «Casa del Pueblo».

De segur.

Demà, diumenge, el senyor Bisbe beneirà la bandera del «Centre Obrer de Sant Vicens de Paul».

¿Val la pena de que felicitem als obrers de referencia?

Si.

Tots els Sants... Ignocents tenen octava.

A Italia existeixen, actualment:

Vintidues mil iglésies, regides per quaranta-dós mil capellans,

Cinc mil y pico de convents,

Unes nou mil congregacions catòliques

Y prop de siscentis diaris missaires.

Si, vaja...

Quasi be com a Espanya.

¡L'enhorabona!

Els regidors melquiadistes, senyors Ricart y Carcereny, han tret cent dures cada un de la rifa de Nadal.

Segons se diu, participaven en la quinta, que ha calgut al mercat de la Boqueria.

El reformisme, doncs, per ara, se veu que dona sort.

D'aquesta feta, tretze socis més al casinet del Pla de les Comedies.

¿Divergencies?

Els excursionistes del «Club Montanyenc» s'han separat de l'«Unió Catalanista».

Ja ho diu la dita:

«Les persones s'encuentran, que'ls montanyencs no».

Là qüestió carrilaira torna a preocupar a les autoritats.

¿Causa?

L'haver sigut destituït el *compañero* Polo, un dels més significats obrers de l'Unió.

No s'entendran mai, naturalment. Per la companyia, el Polo, es una cosa impossible de conquistar.

Y, pera els obrers, la companyia es, precisament, el *polo* oposat.

El celebrat escultor Marian Benlliure ha passat per Barcelona, havent sigut obsequiat pel «Círculo Artístico» ab un vi d'honor.

Bunyol.

Tractantse d'una entitat artística y d'obsequiar a un artista, lo millor era—res de vi—convidarlo a beure aigua en les fonts artístiques que l'Ajuntament acaba d'inaugurar.

L'avi de Muley-Hafid tenia gran fama d'esser un sobirà que s'inspirava sempre en una exagerada justícia, encara que la seva justícia fos... bastant original.

Pels voltants de l'any 70 decretà una llei per la qual, a tot aquell que s'atrevia a tocar lo que perteneixia al proxí, se li tallava el cap.

Un dia un hostaler va dirli:

—Gran senyor. Tots acatem la teva ordre. A casa meua un extranger s'hi va deixar, fa dies, un sac de nous y encara està tal còm vaig trobarlo.

—¿Y còm sabs tu que són nous, lo que hi hà dintre del sac?—li preguntà intrigat Mohamed.

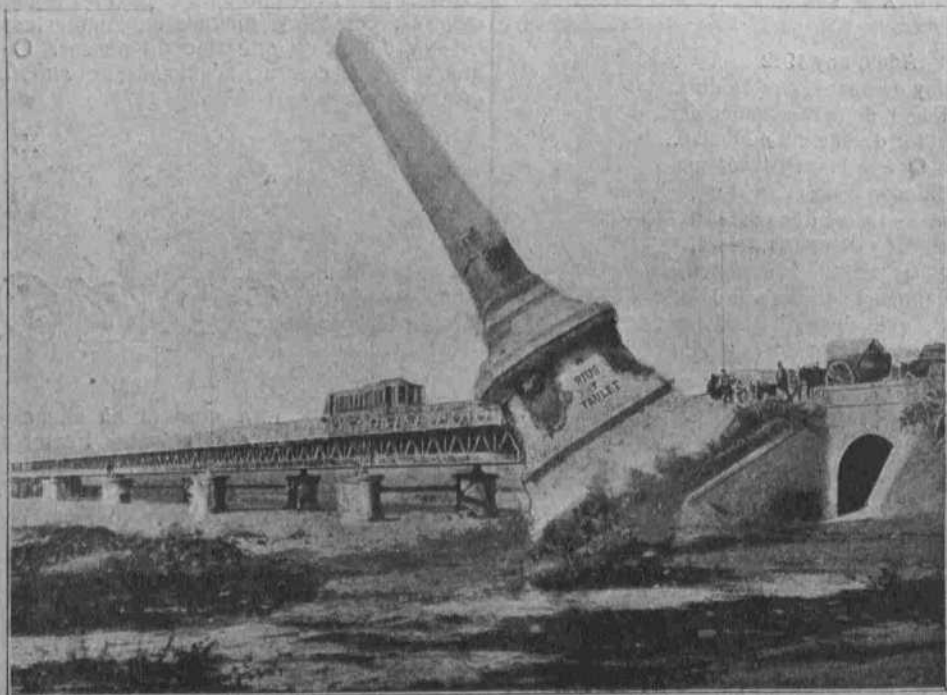
—Ho vaig conèixer, tocant el sac ab el peu.

—Ah, si es aixís te faig gracia de la vida—replicà el sultà.

Y dirigintse al gran visir exclamà:

—Apa, què tallin desseguida un peu an aquest home.

UN FET INSOLIT

El fet ha ocorregut la nit passada, causant una forta indignació entre'ls pocs barcelonins que se n'han enterat y donantnos la raó a nosaltres, que hem vingut sempre dient que un dia desapareixerà de la plassa de Sant Jaume la Casa de la Ciutat en pès.

Els lladres—no poden esser altra cosa que lladres malvats, els autors—s'han atrevit a robar el monument d'en Rius y Taulet, arrencantlo de soca-arrel del Saló de Sant Joan y deixantlo abandonat a l'altra banda del pont del Besòs, després d'haverlo materialment pelat de tots els bronzes y figures que valien algun diner y no deixant intacte sinó l'obra d'en Falqués, que ja se sab que no val gran cosa.

Com poden veure, el gravat no dona lloc a dubtes; la fotografia es el reflexe de la pura veritat; l'objectiu no enganya mai. Tenim l'orgull, doncs, de poguer dir que som els primers en donar tan sensacional noticia, per lo qual LA CAMPANA DE GRACIA'S coloca a l'altura dels millors y més ràpids periodics d'informació.

A LO INSERTAT EN EL NUMERO 2275

- 1.ª XARADA I.—Lluís.
- 2.ª Id. II.—Filomena.
- 3.ª TARGETA.—Omells de Nogaya.
- 4.ª CONVERSA.—Matilde.

XARADES

I

Es, ma primera, en el bosc;
es, ma segona, aliment,
y el total, si sabs trobarlo,
en fan ús moltíssims vells.

P. QUERALTÓ TOLOSA

II

Tercera Segona-quarta,
que es una bona total,
ja mai segona-primer
ni l'honor ni la moral.

P. QUERALTÓ TOLOSA

SINONIMIA

Sota una tot colossal,
que hi hà al bosc de can Massana,
vaig veurehi al mestre Total
escriuint una sardana.

PEPET DE PUJALS

TARGETA

A
MARIANA R. Y VIVES
OLOOT

Ab aquestes lletres, degudament combinades,
formar el títol d'una comedia catalana en quatre
actes.

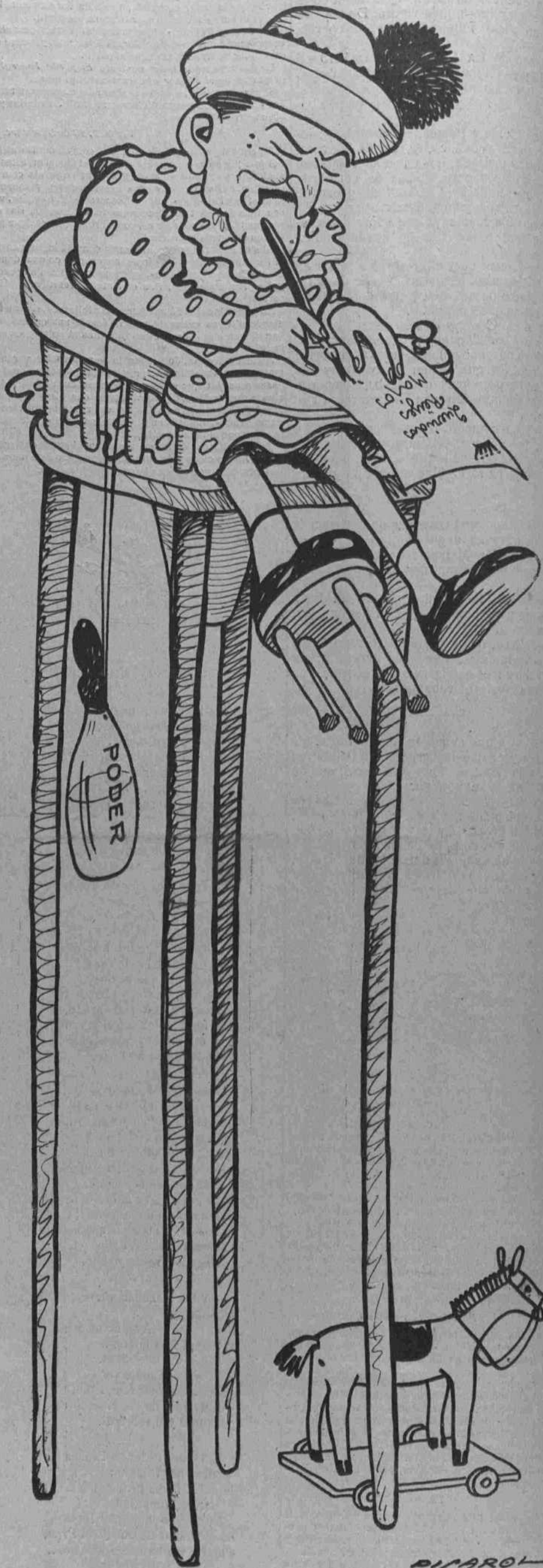
MIQUEL SERRATS Y CAMPS

CORRESPONDENCIA

Cavallers: Victor Canigó: Lo destinat a LA CAMPANA ha fet tard. Lo demás potser s'aprofiti per el número extraordinari de cap d'any.—A. C. (Port de la Selva): Les ganes d'enquibiria, hi són. Tot depèn de l'original y de la compaginació.—J. M. (Vendrell): Lo mateix dec dirli a vostè, per lo que fa referencia a la seva.—N. V. M. (Figueras): Y a vostè, tres quartos de lo mateix.—J. Ll. (Sant Cugat del Vallès): La segona part de la carta es perillosa, en el sentit de que's podria pendre com a injuria, y, en quant a lo demás, s'ha de reconèixer que té un interès molt local.—Joan Bruguera (Santos): Ho sentim molt, però no podem dedicar l'espai que l'assumpte's mereix en cap dels nostres setmanaris. Això es més propi per els diaris informatius, que no'ls ve d'una columna més o menys.—A. P. (Mora la Nova): Es probable que hi vagi, però condensada.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer
del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorrilleux y C.ª

Una criatura sensata

DIAROL

—«Señores Reyes: No quiero que me traigan nada, pues ya me conformo con que no me quiten lo que tengo.»

¡JA HA SORTIT!

¡JA HA SORTIT!

Se ven a tot arreu el popularíssim

ALMANAC

DE

La Campana de Gracia, pera 1913

Politics a l'ast : Capellans a la graella : Mongetes... ab llomillo

Dues centes planes de bon humor, atapaides d'intencionades
caricatures, **DOS** ralets

Dissabte vinent, dia 4 de Janer
LA CAMPANA DE GRACIA publicarà un

GRAN NÚMERO EXTRAORDINARI

consagrat a la DIADA DE REIS
8 planes d'il·lustració y text 10 centims